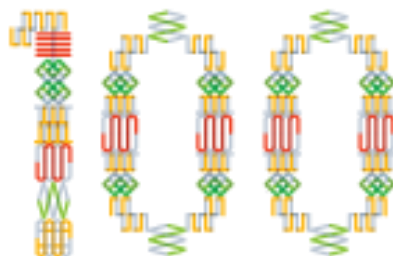

Korupcijos prevencija

Atkurtai
Lietuvai

2018 10

REKOMENDACIJOS SAVIVALDYBIŲ
ĮSTEIGTOMS ŠILUMOS TIEKIMO SRITYJE
VEIKIANČIOMS ĮMONĖMS

1. Įvadas

Advokatų profesinė bendrija Kaminskienė ir partneriai „PROTEGO“ Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) nariams – savivaldybių kontroliuojamoms šilumos tiekimo įmonėms, parengė privalomų korupcijos prevencijos priemonių, pagal nuo 2019 m. sausio 01 d. įsigaliojančią naują LR Korupcijos prevencijos įstatymo redakciją, santrauką bei informacijos paketą apie tai, kokių veiksmų rekomenduotina imtis savivaldybių kontroliuojamoms šilumos tiekimo įmonių vadovams.

Maloniai prašome atidžiai susipažinti su žemiau pateiktomis rekomendacijomis. Tikimės, jog jos bus Jums naudingos siekiant užtikrinti tinkamą korupcijos prevencijos priemonių taikymą, ir padės išvengti galimų teisės aktų pažeidimų.

*Advokatų profesinė bendrija Kaminskienė ir partneriai
PROTEGO nuo 2006 m. ypatingą dėmesį skiria darbui su
viešojo administravimo subjektais. Įvertinus praktinę patirtį ir
Specialiųjų tyrimų tarnybos patikrinimų išvadas, aktyviai
konsultuojame klientus korupcijos prevencijos priemonių
diegimo ir vykdymo klausimais*

2. Savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekėjų įmonių statusas

Nuo 2019 m. sausio 01 d. įsigalioja nauja LR Korupcijos prevencijos įstatymo (2002 m. gegužės 28 d. Nr. IX-904) redakcija (toliau – Įstatymas) griežtinanti Valstybės ir savivaldybės įstaigų prievoles įgyvendinant korupcijos prevencijos priemones.

Valstybės ar savivaldybės įstaigomis laikomos valstybės ar savivaldybės įstaigos, valstybės ir savivaldybės įmonės, veikiančios pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, taip pat akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, kurių vienai ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

Valstybės ar savivaldybių įstaigų vadovai, struktūriniai padaliniai arba asmenys, valstybės ar savivaldybės įstaigos vadovo įgalioti vykdyti korupcijos prevenciją ir jos kontrolę, pagal LR Korupcijos prevencijos įstatyme numatytus kriterijus nustato valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Savivaldybės įmonių veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Išvada: Visos Lietuvos savivaldybių kontroliuojamos šilumos tiekėjų įmonės yra priskiriamos prie savivaldybės įstaigų, atitinkamai LR Korupcijos prevencijos įstatymas šioms įmonėms yra tiesiogiai privalomas.

---

3. Sąvokos

Tam, kad būtų galima aptarti korupcijos prevencijos teisinio reglamentavimo ypatumus, primintinos esminės sąvokos:

✚ **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

✚ **Valstybės ar savivaldybės įstaiga** – valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, taip pat viešoji įstaiga, kurios vienas iš steigėjų yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga.

✚ **Įstaigos vadovas** – valstybės tarnautojas, konkurso būdu ar politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu priimtas vadovauti įstaigai, taip pat viešosios įstaigos, kurios vienas iš steigėjų yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, vadovas.

✚ **Pagrindiniai korupcijos prevencijos uždaviniai:**

- atskleisti korupcijos priežastis, sąlygas ir jas šalinti;
- atgrasinti asmenis nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo;
- užtikrinti realų ir veiksmingą korupcijos prevencijos teisinį reguliavimą;
- teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis sukurti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros ir kontrolės mechanizmą;
- įtraukti į korupcijos prevenciją gyventojus, visuomenines organizacijas;
- skatinti skaidrų ir atvirą viešųjų paslaugų teikimą.

✚ **Korupcijos prevencijos priemonės:**

- korupcijos rizikos analizė;
  - kovos su korupcija programos;
  - teisės aktuose nustatyto ar teisės aktų projektais numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui vertinimas (teisės aktų ar jų projektų antikorupcinis vertinimas);
  - informacijos pateikimas valstybės tarnautojų ir juridinių asmenų registrams;
  - visuomenės švietimas ir informavimas.
-

4. Savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekėjų įmonių prievolės įgyvendinant korupcijos prevencijos priemones

Kiekviena savivaldybės/savivaldybių kontroliuojama šilumos tiekėjų įmonė privalo parengti, patvirtinti ir įdiegti korupcijos prevencijos priemones:

- ✚ Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašą;
- ✚ Darbuotojų elgesio kodeksą;
- ✚ Kovos su korupcija programą;
- ✚ Kovos su korupcija programos priemonių įgyvendinimo planą;
- ✚ Apmokyti atsakingus darbuotojus darbui su korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimu;
- ✚ Nuolatos vykdyti įmonės vidaus teisės aktų vertinimą antikorupciniu požiūriu;
- ✚ Nuolatos vykdyti privačių interesų konfliktų identifikavimą;
- ✚ Nuolatos vykdyti korupcijos pasireiškimo tikimybės monitoringą;
- ✚ Kiekvienais metais steigėjui teikti ataskaitas apie korupcijos prevencijos priemonių vykdymą.

5. Atsakomybės

- ✚ **Korupcijos prevencijos priemonės tvirtina įstaigos vadovas, jis asmeniškai atsako už patvirtintos programos įgyvendinimą.**
  - ✚ Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja įstaigų vadovai ar šių įstaigų struktūriniai padaliniai arba asmenys, įstaigos vadovo įgalioti vykdyti korupcijos prevenciją ir jos kontrolę įstaigoje.
  - ✚ Specialiųjų tyrimų tarnyba stebi, kaip įgyvendinamos korupcijos prevencijos priemonės.
  - ✚ Specialiųjų tyrimų tarnyba, pagal įmonių korupcijos prevencijos priemonių vykdymą, atrenka įmones eiliniams ir/arba operatyviniams patikrinimams.
-

6. Išvados ir rekomendacijos

*Siekiant užtikrinti įmonės skaidrią veiklą bei tinkamą LR korupcijos prevencijos įstatymo nuostatų ir LR Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijų įgyvendinimą, Advokatų profesinė bendrija Kaminskiene ir partneriai „PROTEGO“ savivaldybių kontroliuojamoms šilumos tiekimo srityje veikiančioms įmonėms, kaip gerą praktiką, **r e k o m e n d u o j a**:*

1. Parengti ir pasitvirtinti bendrą šakinį savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekimo srities įmonių, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašą, pagal kurį būtų nustatoma korupcijos pasireiškimo tikimybė įmonėje bei korupcijos prevencijos įgyvendinimo priemonių plano monitoringo taisyklės. Rengiant bendrą šakinį aprašą, būtina jį pritaikyti kiekvienai konkrečiai įmonei pagal jos darbuotojų vidaus struktūrą, apimtis bei poreikius;
2. Parengti ir pasitvirtinti bendrą šakinį savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekimo srities įmonių darbuotojų elgesio kodeksą kuriuo užtikrinti korupcijos prevenciją ir jos monitoringą įmonėje;
3. Parengti ir pasitvirtinti bendrą šakinę savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekimo srities įmonių kovos su korupcija programą pritaikant kiekvienai konkrečiai įmonei pagal jos vidaus struktūrą ir atsižvelgiant į įmonės steigėjo (savivaldybės/savivaldybių) patvirtintą kovos su korupcija programą;
4. Parengti ir pasitvirtinti bendrą šakinę savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekimo srities įmonių kovos su korupcija programos priemonių įgyvendinimo planą pritaikant tos įmonės struktūrai, turimam finansavimui bei atsižvelgiant į įmonės steigėjo (savivaldybės/savivaldybių) patvirtintas kovos su korupcija programas ir priemones;
5. Nuolatos vykdyti įmonės vidaus teisės aktų antikorupcinį vertinimą;
6. Nuolatos stebėti įmonės darbuotojų privačių interesų konfliktų situaciją.

SVARBU: Po korupcijos prevencijos priemonių patvirtinimo, vykdyti nuolatinį korupcijos prevencijos monitoringą tarp įmonės darbuotojų bei klientų. Periodiškai rengti įmonės darbuotojų bei klientų korupcijos prevencijos švietimą ir esant poreikiui tikslinti įmonės tikslus.

Kiekvienais metais teigti ataskaitas steigėjui, prireikus ir LR Specialiųjų tyrimų tarnybai, apie įvykdytas korupcijose prevencijos priemones bei pasiektus rezultatus.

BENDRADARBIAVIMO PASIŪLYMAS

Advokatų profesinė bendrija Kaminskiėnė ir partneriai „PROTEGO“, siekiant užtikrinti skaidrią įmonių veiklą ir tinkamą korupcijos prevencijos įstatymo nuostatų bei LR Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijų laikymąsi ir vienodą verslo praktiką, savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekimo įmonėse siūlo paslaugų paketą:

Korupcijos prevencijos priemonių diegimas ir įgyvendinimas bei nuolatinis monitoringo vykdymas (Įskaitant reikiamų dokumentų paketo parengimą ir konsultacijas korupcijos prevencijos valdymo srityje)	85,00 Eur/mėn + PVM
---	---------------------

Sutarties terminas – 35 mėn.

Į kainą įskaičiuota:

1. Bendro – šakinio, savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekimo srities, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašo, pagal kurį nustatoma korupcijos pasireiškimo tikimybė įmonėje, ir korupcijos prevencijos įgyvendinimo priemonių plano monitoringo taisyklės, projekto parengimas **pritaikant** kiekvienai konkrečiai įmonei pagal jos darbuotojų vidaus struktūrą, apimtis bei poreikius;
2. Vienodo savivaldybių kontroliuojamų šilumos tiekimo srityje veikiančių įmonių, darbuotojų elgesio kodekso, svarbaus siekiant užtikrinti korupcijos prevenciją ir jos monitoringą įmonėje, projekto parengimas;
3. Įmonės 2019 – 2021 m. kovos su korupcija programos projekto parengimas. Programą pritaikant konkrečiai tos šilumos tiekimo įmonės struktūrai, veiklos būdai ir poreikiams, atsižvelgiant į įmonės steigėjo (savivaldybės/savivaldybių) patvirtintą kovos su korupcija programą;
4. Įmonės 2019 – 2021 m. kovos su korupcija programos priemonių įgyvendinimo plano projekto parengimas. Planą pritaikant tos šilumos tiekimo įmonės struktūrai, veikloms, turimam finansavimui bei atsižvelgiant į įmonės steigėjo (savivaldybės) patvirtintas kovos su korupcija programas ir priemones;
5. Nuolatinis korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plano tikslinimas pagal atliekamą šio plano monitoringą ir esamą situaciją bei konsultacijos susijusios su šio plano eigos laikymusi;
6. Įvadinių mokymų atsakingiems darbuotojams (kiekvienoje atskirai įmonėje) pravedimas supažindinant darbuotojus su korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašo taikymu, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plano vykdymu, šio plano monitoringo atlikimu;
7. Pagal kiekvienos atskirai įmonės pageidavimus, esamų (aktualios redakcijos) ir/ar naujų priimamų įmonės vidaus teisės aktų įvertinimas antikorporciniu požiūriu bei rekomendacijų pateikimas šiais klausimais;

8. Pagal kiekvienos atskirai įmonės pageidavimus privačių interesų konfliktų identifikavimas ir rekomendacijų bei konsultacijų teikimas šių konfliktų prevencijos ir valdymo klausimais;
9. Ne rečiau kaip vieną kartą per pusę metų, kiekvienos įmonės individualiai, korupcijos pasireiškimo tikimybės monitoringas pateikiant konsultacines išvadas ir esant poreikiui pateikiant korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plano korekcijų projektus. Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plano monitoringas susideda iš šių dalių a) įmonės darbuotojų apklausos; b) įmonės klientų apklausos; c) įmonės atliktų korupcijos prevencijos priemonių peržiūra ir nustatymas; d) metinės analizės dėl įmonės korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plano laikymosi parengimas arba konsultacijos jas rengiant;
10. Konsultacijų dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados, kuri teikiama steigėjui ir specialiųjų tyrimų tarnybai, rengimo teikimas bei (pagal poreikį) šios išvados projekto redagavimas ar parengimas;
11. Nuolatinis bendravimas ir keitimasis informacija su kiekvienos bendrovės atsakingais asmenimis dėl kovos su korupcija prevencinės programos, jos priemonių įgyvendinimo plano, šio plano monitoringo, taip pat viešų ir privačių interesų valdymo, bei kitų susijusių klausimų.

Kontaktai:

Advokatų profesinė bendrija Kaminskienė ir partneriai PROTEGO veikia nuo 2006 m. Praktikuojame įvairiose viešosios ir privačiosios teisės srityse. Ypatingą dėmesį skiriame darbui su viešojo administravimo subjektais bei praktikai įmonių teisės, sutarčių sudarymo, vykdymo bei viešųjų pirkimų srityse. Aktyviai konsultuojame klientus korupcijos prevencijos klausimais.

Algirdas Kazlauskas
administracijos vadovas
+370 655 69250
a.kazlauskas@protego.lt

Andrius Petruškevičius
+370 681 31040
a.petruskevicius@protego.lt